

Nr 36.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av ett till Varbergs f. d. fästning hörande, i Träslövs socken av Hallands län beläget område; given Stockholms slott den 15 januari 1932.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

A. Rundqvist.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 15 januari 1932.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, HOLMBÄCK, JEPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Departementschefen, statsrådet Rundqvist anför:

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 30 december 1931 har arméförvaltningens fortifikationsdepartement gjort framställning om försäljning av ett till Varbergs f. d. fästning hörande, i Träslövs socken av Hallands län beläget område samt därvid anført följande.

Ifrågavarande område, som vore avsett till torvtäkt, lydde under Varbergs fästning och vore beläget inom Klastorps by i Träslövs socken och Himle härad av Hallands län. Å en karta av år 1778 finnes området angivet såsom kronan tillhörigt. Vid en år 1911 av distriktslantmätaren Walter Raquette verkställd rågångsutstakning kring området hade arealen befunnits utgöra 0.4936 hektar. Härav hade genom Kungl. Maj:ts resolution den 17 mars

1911 till Varberg—Ätrans järnväg, vilken genomlöpte området, upplåtits 0.0700 hektar, vadan i kronans besittning återstode 0.4236 hektar. Kronan saknade kända åtkomsthändingar till det ifrågavarande området.

Sedan arméförvaltningens fortifikationsdepartement på förekommen anledning anmodat chefen för södra arméfördelningen att avgiva yttrande rörande områdets framtida disposition, hade arméfördelningschefen med skrivelse den 12 november 1931 insänt ett av Gerda Lundberg avgivet anbud å inköp därav, lydande å 1,000 kronor, vilket anbud av arméfördelningschefen tillstyrktes.

Med hänsyn till att kronans äganderätt till området ej vore fullt utredd, hade fortifikationsdepartementet infordrat yttrande härutinnan av överlantmätaren i Hallands län. I skrivelse den 2 december 1931 hade denne på anförda skäl såsom sin åsikt uttalat, att området icke ägdes av kronan, utan utgjordes av en samfällighet till vissa byar.

Fortifikationsdepartementet hade funnit sig icke kunna ansluta sig till överlantmätarens uppfattning, att kronan skulle sakna äganderätt till området, enär det i andra fall förekommit, att kronan framför enskilda delägare av domstol tillerkänts äganderätt till för militärt bruk i äldre tid upplåtna exercis- och andra platser, belägna å samfälligheter, utan att direkt åtkomsthänding kunnat av kronan åberopas. Departementet ansåge emellertid, att kronans äganderätt till ifrågakomna område måste betecknas såsom oviss.

Departementet ville härvid erinra om, att Kungl. Maj:t i proposition, nr 45, till 1931 års riksdag föreslagit försäljning av den s. k. Getgårdan i Skinnarbyn i Bygdeå socken av Västerbottens län, beträffande vilket område kronans äganderätt likaledes varit omtvistad, samt att riksdagen bifallit nämnda proposition, innebärande, bland annat, att vid områdets försäljning kronan skulle fritagas från varje annan hemulsskyldighet än återbäring av för området erlagd köpeskillning, för den händelse detsamma komme att frändömas köparen.

Förenämnda Gerda Lundberg hade i skrivelse till chefen för södra arméfördelningen den 19 december 1931 förklarat sig villig att för erbjudet pris, 1,000 kronor, inköpa ifrågavarande område utan annat anspråk på hemul än rätt att återfå köpeskillingen, därest området fränvunnes henne.

Arméförvaltningens domäntjänsteman hade i avgivet yttrande uttalat, att det erbjudna priset syntes fördelaktigt.

Fortifikationsdepartementet ansåge sig böra framhålla, att ifrågavarande område icke i mannaminne fyllt någon uppgift för kronan och icke heller inbragt någon inkomst. Något framtida behov därav syntes ej heller kunna påräknas. Vid sådant förhållande syntes lämpligast att försälja området. Den erbjudna köpeskillingen, 1,000 kronor, vore för kronan förmånlig. Mot en försäljning torde visserligen kunna åberopas, att kronans äganderätt till området vore oviss, men då detta i annat fall ansetts icke utgöra hinder mot försäljning utan endast motivera, att kronan fritoge sig från hemulsskyldighet i vidare mån än för eventuell återbäring av köpeskillingen, samt anbudsgivaren i förevarande fall godkänt ett dylikt förbehåll från kronans sida, syntes det angivna skälet mot en försäljning böra få förfalla. Vid försäljningen borde köparen härjämte tillförbindas att ensam gälda lantmäteri och lagfartskostnader, och borde köpeskillingen tillföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

Under åberopande härav hemställdes fortifikationsdepartementet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att omförmälda till Varbergs fästning hörande område finge försälas till Gerda Lundberg eller hennes rättsinnehavare för en köpeskillning av 1,000 kronor och på villkor, att köparen vidkändes alla kostnader för lantmåteriförrättningar och lagfart å området,

ävensom att kronan fritoges från varje annan hemulsskyldighet än återbäring av köpeskillingen, för den händelse området skulle komma att framdeles fränvinnas köparen, samt att för området inflytande köpeskillning finge tillgodoföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

Utredningen i ärendet giver vid handen, att ifrågavarande markområde om 0.4236 hektar icke vidare tjänar något militärt ändamål samt att ej heller eljest något behov föreligger att för statsverkets räkning utnyttja detsamma. Då till området uppträtt köpare och därvid bjudit ett pris, som synes godtagbart, finner jag mig böra tillstyrka fortifikationsdepartementets framställning rörande områdets försäljning. Enär emellertid kronans äganderätt till fastigheten ej kan vederbörligen styrkas genom fångeshandlingar, lärers, på sätt fortifikationsdepartementet förutsatt, i den blivande köpehandlingen uttryckligen böra angivas, att, för den händelse fastigheten framdeles skulle komma att frändömas den blivande köparen, kronan skall fritagas från varje annan hemulsskyldighet än återbäring av den för området erlagda köpeskillingen. Uppkommande kostnader för områdets avstyckning och för erhållande av lagfart därå torde böra bestridas av köparen.

I överensstämmelse med vad tidigare i liknande fall ägt rum, torde den inflytande köpeskillingen böra tillgodoföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att förut omförmälda område, innehållande 0.4236 hektar, må försäljas till Gerda Lundberg eller hennes rättsinnehavare för en köpeskillning av 1,000 kronor och på villkor i övrigt, att köparen vidkännes alla med överlåtelsen förenade avstycknings- och lagfartskostnader ävensom att kronan fritages från varje annan hemulsskyldighet än återbäring av köpeskillingen, för den händelse området skulle komma att framdeles fränvinnas köparen, samt

att köpeskillingen tillgodoföres lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Georg Z. Topelius.

